

Víziközmű-szolgáltatási törvény szövegéről

(2011. évi CCIX. törvény)

Országgh József

Bevezetés

A fent említett törvény néhány rendelkezése, az alapvető egyéni jogokat is sérti, feltehetően alkotmányellenes. Olvasása közben az a benyomás alakul ki, mintha az egész törvényt a nagy nemzetközi vízkezelő vállalatok piacának a védelmére hozták volna. Ezeknek a vállalatoknak a szakértői sem fogalmazhatták volna meg jobban a saját érdekükben. Több jel arra mutat, hogy a törvény fogalmazásánál az állam, az önkormányzatok és a lakosság anyagi érdekei háttérbe szorultak. Másrészt a rendelkezések alkalmazása a környezetre sok esetben és bizonyíthatóan káros. A közegészség védelme kizárólagosan egy vitatható - és vitatott - többségi orvosi felfogás alapján történik, a kisebbségi orvosi vélemények, az alapvető óvatossági elv és bizonyos egyéni jogok «kikapcsolásával».

Megjegyzés: a törvényből idézett szövegek dőlt betűkkel színben vannak feltüntetve

A törvény bejelentett alapelvei

A fogalmazás olyan erkölcsi alapokra hivatkozik, amelyeknek a tiszteletben tartását sajnos nem szavatolja. Ezek az elvek a következők:

«A természeti erőforrások kíméletének elve»: A valóság az, hogy a magánkézben lévő vállalatok ezen a téren nyugat-európai tapasztalatok szerint a vízkészletekkel «rablógazdálkodást» folytatnak¹. Nagy hiba a stratégiai fontosságú vízgazdálkodást olyan külföldi vállalatok kezébe adni, amelyeknek az elsődleges célja a pénzhaszon termelés.

«Az ellátásbiztonság elve», amit más műszaki, főleg decentralizált, megoldások sokkal olcsóbban és hatásosabban valósítanak meg. Ezeket a megoldásokat a törvény kizárja.

«Az ellátási felelősség elve» ami a gyakorlatban nem más, mint egy szabványos és (egy többségi orvosi felfogás alapján, ahol a kisebbségi orvosi szakvéleményeket nem vették figyelembe) az egészségre hosszútávon ártalmas víz fogyasztásának a lakosságra való ráerőszakolása. Ezen a téren óvatosabb lenne a választást a többoldalúan felvilágosított fogyasztóra bízni. Az egyéni emberi jogok tiszteletben tartása is ezt követeli a törvényhozótól.

¹ Ezt a tényt a «[Water makes money](http://www.watermakesmoney.com/index.php/en)» (élőkapocs : <http://www.watermakesmoney.com/index.php/en>) c. Nyugat-Európában nagy sikert aratott dokumentumfilm mesterien bemutatja.

«A szennyező-fizető elve», aminek az alkalmazása ebben az esetben igen pontatlan, ugyanis az okozott környezeti károk szintje és a fogyasztott víz mennyisége között nincs közvetlen és egyértelmű arányosság. Tehát a törvény a 4. sz. európai alapelvvel ² ütközik, ami szerint a fizetendő összeg nagyságát a szennyezéssel arányosan és a szennyezési aktushoz a legközelebb kell megállapítani. A szennyező-fizető alapelv szigorú alkalmazása ³ szerint a vizet nem lenne szabad adóztatni, hanem kizárólagosan a vízbe vezetett szennyezést és azt is a forrásnál, azaz a szennyezési aktushoz a legközelebb. A vízbe vezetett anyagokat kellene, pl. a vásárlásuknál megadóztatni ⁴.

«A regionalitás elve» ami a központosításnak a törvényerőre emelése. Ez a rendelkezés a kisebb települések még önkormányzati kézen lévő vízműveit a nagy nemzetközi magánvállalatok kezére játssza át, a lakosság megkérdezése nélkül. Az utóbbi évek tapasztalata alapján a magánkézbe juttatott elosztó hálózatok egyre drágább vizet szolgáltatnak és a lakosságot anyagilag feleslegesen túlterhelik. Sokkal olcsóbb és az egészség megőrzésére hatásosabb decentralizált cseremegoldások is léteznek, amelyeknek az elhelyezését a jelenlegi törvény lehetetlenné teszi. A helyi vízellátásra vonatkozó döntés erkölcsileg egyedül és kizárólagosan csak az érdekelt lakosságra tartozik. A személyi jogok tiszteletben tartása érdekében, ebbe az államnak jobb nem beleszólni. Az egészségügyi szervek szerepét itt a tanácsadásra kellene korlátozni, ugyanis ezen a téren minden erőszakos megoldás alkotmányellenes.

«A legkisebb költség elve» amit maga a törvény szövege lábbal tipor. A törvény által javasolt megoldások könnyen kimutathatóan a lehető legdrágábbak és a legkevésbé hatásosak. A decentralizált cseremegoldások sokkal olcsóbbak és a környezetet és az egészséget hatványozottan jobban védik.

«A vízközművek együtt működtetésének az elve» ami szerint «*ha egy adott területen az ellátásért felelős azonos, akkor a vízközmű-szolgáltatás általa történő megszervezésénél – az Európai Unió működéséről szóló szerződés versenyszabályainak sérelme nélkül – törekedhet arra, hogy a vízközmű-szolgáltatási ágazati tevékenységet ugyanazon vízközmű-szolgáltató lássa el*». Ez a rendelkezés csupán a nagy nemzetközi vízkezelő vállalatok profiljának a pontos leírása.

Elemezzük tovább az «alapelvek» c. fejezetet

Az 1. § (1) c) pont szerint «*az állam vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban együtt: ellátásért felelős) kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos vízközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről*». Ebből világosan előtűnik az az alkotmányellenes hozzáállás, ami szerint az ivóvízellátás jogát az «ellátásért felelős» közegek maguknak tartják fenn. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy egy családfő családja számára ivóvizet nem állíthat elő, mert erre joga nincs! Pl. az udvarában lévő ázott kútja vizéből még fordított ozmózással sem készíthet saját használatra ivóvizet. Kötelessége az

² Az európai víztörvények a következő négy alapelvre épülnek: **1.** A tagállamok csak olyan törvényeket alkothatnak, amelyek a környezetet legalább annyira védik, mint az európai törvények, bár ennél hatásosabb törvényeket is hozhatnak. **2.** Mindig az elfogadható áron, a rendelkezésre álló legjobb műszaki megoldást kell alkalmazni. **3.** A szennyezést megelőző megoldások mindig előnyt élveznek a javító megoldásokhoz viszonyítva. **4.** A szennyező-fizető elvet maradéktalanul kell alkalmazni. A fizetendő összeg mindig az okozott környezeti kárral arányos és nagyságát a szennyezéshez a legközelebbi ponton, ill. helyzetben kell megállapítani.

³ Ezt az alapelvet a lakossági szennyvízkezelés terén Nyugat-Európában sem alkalmazzák, ami nem jelenti azt, hogy a magyar törvényhozó sem kell, hogy alkalmazza a megfelelő szigorral.

⁴ Ez a megoldás nemcsak igazságosabb és hatékonyabb, hanem minden egyes anyag környezeti behatásaival arányos adót képes megállapítani, ami a fogyasztót a környezetkímélő anyagok vásárlására ösztönözné.

ellátásért felelős vállalat által termelt vizet fogyasztani. Ez az erőszakos hozzáállás akkor válik igazán világossá, amikor megismerjük az 55. § (1) pontjának a rendelkezéseit, ami szerint «Az ingatlan tulajdonosa – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a víziközmű-rendszer üzembe helyezésétől számított egy éven belül köteles az ingatlan víziközmű-rendszerbe beköttetni, ha ... az ingatlan használata rendszeres emberi tartózkodáshoz kötődik» továbbá az 55. § (4) pontja szerint «Ha az ingatlan tulajdonosa az (1) és (2) bekezdésben foglalt kötelezettségét nem teljesíti, a települési önkormányzat jegyzője hivatalból kötelezi az ingatlan beköttetésére». A vízközműre való rákötés kötelezettsége alkotmányellenes. Ez a rendelkezés, szellemében a diktatúra módszereit idézi. A csapvíz egy fizetendő szolgáltatás, amit az egyén, saját elképzelései vagy érdekei alapján, vagy igénybe vesz, vagy nem. Milyen jogcímen teszik valakinek anyagilag lehetetlenné azt, hogy pl. a háza tetejéről begyűjtött, szakszerűen kezelt és szűrt esővizet igyon és ne csapvizet? Az ilyen rendelkezést már Franciaország több vidékén is visszavonták, Belgiumban – a közvélemény nyomására – az ilyen rendelkezéseket tartalmazó törvényjavaslatot meg sem szavazták. Ott a vízmű hatásköre és felelőssége a vízóra kijárat csapjánál megáll és a vízelosztó hálózatra való rákötés egyáltalán nem kötelező.

A c) pont a továbbiakban meghatározza, hogy «e törvényben meghatározottak szerint az állam vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban együtt: ellátásért felelős) kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről,» ami szerint az ivóvízellátás és a szennyvíztisztítás egy és azonos szolgáltató hatáskörébe kell, hogy tartozzon. A nagy nemzetközi vízszolgáltató vállalatok pontosan erre szakosodtak. Olyan ez, mintha egy közbeszerzésnél az egyik – a döntéshozó által kedvelt – szállító profilja alapján fogalmaznák meg a követelményeket. A jelen esetben a törvényhozó a nemzetközi vízkezelő vállalatok előírásai szerint határozta meg az erőszakosan centralizált vízpolitikát. Ez a b pont rendelkezéseinél is előtűnik: «nagyobb üzemi biztonság mellett – szakmailag megalapozott ismeretek, várakozások alapján – legalább egy település közigazgatási területén belül egységesen működtethető vízvezeték-hálózatként». A valóságban az ivóvízellátás területén szakmailag megalapozott ismeretekkel nemcsak a nemzetközi nagyvállalatok rendelkeznek, hanem számos kis magyar vállalkozás is ⁵. Valamint a «közigazgatási területén belül egységesen működtethető vízvezeték-hálózat» sem az egyetlen, és a legkorszerűbb vízkezelési technológiák figyelembe vételével, nem a legolcsóbb és a leghatásosabb megoldás.

Egy önkormányzat számára lehetővé kellene tenni azt, hogy alkalmazzon vagy felkérjen egy szakembert, vagy egy kisvállalatot amelyik a faluban (pl. a családkönnél) termelt ivóvíz minőségét, kizárólagosan a fogyasztók kérésére helyi laboratóriumában ellenőrizze. Tulajdonképpen még az is alkotmányellenes, hogy háztartásokban egy bizonyos minőségű víz fogyasztását írják elő. Ez a magánéletbe való durva beavatkozás. Franciaországban ezt a rendelkezést is, a közvélemény nyomására, visszavonták. Ahhoz senkinek köze nincs, hogy milyen minőségű víz van az asztalomon lévő pohárban, vagy a fürdőkádamban. Nyugat-Európában, a vízkezelő lobbik nyomására ezen a téren is kettős mércét alkalmaznak: egyrészt arról beszélnek, hogy egyéni fogyasztásra elegendő mennyiségben talán egyes kábítószeres birtoklását engedélyeznék egyéni fogyasztásra elegendő mennyiségben, de pl. a szabványoknak nem megfelelő vizet saját házában senki nem használhat. A vízműrendszerre való kötelező rákötés a szabványos víz használatát a gyakorlatban kötelezővé teszi, még akkor is amikor pl. valaki egészségi elgondolások alapján, nem óhajtja a vezetékes víz használatát, mert vegyileg nem fertőtlenített ²³, egészségesebb vizet akar fogyasztani, amit vagy a saját háza tetejéről maga gyűjt be, vagy a saját kútjából kiemel. Az emberi jogokhoz az is hozzátartozik, hogy valaki ivóvizét saját maga állíthassa elő.

⁵ Ami a helyi magyar kisvállalatok forgalmát nagyon megnövelné. A vízre költött pénz Magyarországon maradna. A külföldi nagyvállalatok kezében lévő vízművek jövedelme külföldi bankszámlákra áramlik.

Ez természetesen nem zárja azt sem ki, hogy vezetékes víz legyen a faluban, még magánvállalatok kezében is, de csak azok részére, akik erre igényt tartanak. A többiekre ezt ráerőszakolni alkotmányellenes. Amennyiben, a lakosság két-harmada erre írásbeli felhatalmazást ad, az önkormányzat a helyi vízművet egy magánvállalatnak eladhatja. Viszont a vezetékes víz használatára senkit nem lenne szabad kötelezni. Aki csapvízre tart igényt – két oldalról felbontható szerződés alapján házáat a hálózatra rákötteti. Az más lapra tartozik, hogy a vízellátás egy szolgáltatás, amivel pénzt keresni erkölcsileg vitatható tevékenység, ugyanis a víz életem, ami erkölcsi szempontból nem lehet eladható áru! Természetesen, ha valaki minden áron vizet akar vásárolni, azt is lehetővé kell tenni, de senkire azt ráerőszakolni nem szabad!

Az ivóvízellátás és a szennyvízkezelés két különböző fizetendő szolgáltatás, amire egyes nagyvállalatok szakosodtak. A két tevékenység összekötése csak akkor indokolt (bár ez is vitatható), amikor a szennyvízkezelés költségeit, a szennyező-fizető elv, nagyon is vitatható, alkalmazásával a fogyasztott víz mennyiségéből számolják ki.

Az emberi jogok tiszteletben tartásával minden fizetendő szolgáltatást csak önkéntes alapon lehetne és kellene igénybe venni. Meg kellene adni azt a lehetőséget is, ami szerint valaki pl. a vízszolgáltatást igénybe veszi, de szennyvizének a kezeléséről, az előírt módszerek szerint, maga akar gondoskodni. Hasonlóan, valaki más pl. csak a szennyvizének a közületi tisztítására tartana igényt, de csapvízre nem. Az előző esetben (bizonyos feltételek teljesítésével⁶) lehetővé kellene tenni a szennyvízcsatornáról való lekapcsolódást. A második esetben a bekötött házban lakók csatornadíját az ún. «lakos-egyenérték» szerint kellene meghatározni.

Értelmező rendelkezések

2. § 14. pontja a «közműfejlesztési kvóta», a közműre való rákötés kötelező jellegével együtt az egyéni jogok tiszteletben tartása mellett elfogadhatatlan:

«víziközmű-szolgáltatásba bekapcsolt vagy bekapcsolni kívánt ingatlanhoz a víziközmű-szolgáltató által a közműfejlesztési hozzájárulás fizetésére kötelezett részére biztosított vagy biztosítandó kapacitás, amelynek mértékegysége: m³/nap».

A közműfejlesztési kvótának a fizetésére csak azokat szabadna kötelezni, akik ezeket a szolgáltatásokat önkéntes alapon igénybe veszik. A többieket nem!

Egy gyakorlati példa a törvény alkalmazására

Egy környezettudatos és szegény vidéki család nagyon kevés vizet fogyaszt. Azt is lehetőleg az ástott kútjából szeretné fedezni, miközben annak vízből egy olcsó 7 fordított ozmózis rendszerrel a család egészségének a védelmében igen jó minőségű ivóvizet szűr. Nem akarja a vegyileg

⁶ Ilyen feltétel lenne pl. [az alomszék](#) (élőkapocs : <http://www.youtube.com/watch?v=JWlibKkaA-I>) használata és a termelt szappanos szűrkevíz megfelelő kezelése. A vécé megszüntetését egy háztartásban igen könnyű ellenőrizni.

⁷ [Ilyen szűrőberendezéseket](#) (http://www.aquascape-boutique.fr/epages/233807.sf/en_GB/?ViewObjectID=7202895) már kevesebb, mint 60 €-ért (Magyarországon 22.000 Ft + Áfa az [ARO-AQ 3 lépcsős akvárium töltő szűrő](#) vagy http://www.proffilt.hu/index.php?mod=kinalat&task=show&kategoria=fordított_ozmózis_rendszer#keszulekek-leiras-arak) be lehet szerezni. A szűrt víz minősége a legfinomabb palackozott ásványvizek minőségéhez hasonlítható 1 – 3 forint/liter önköltségi áron. Ilyen víz fogyasztásakor a család igen sok környezetszennyező műanyag palack kidobását előzi meg. A tapasztalat szerint a csapvizet ivók százalékos aránya a lakosság körében egyre csökken. Az emberek ösztönösen is érzik azt a kézenfekvő tény, hogy a vegyileg fertőtlenített csapvíz hosszútávon az egészségre ártalmas (olvasmány: <http://www.eautarcie.org/doc/article-eau-potable-maison-hu.pdf>) .

fertőtlenített csapvízzel a család egészségét veszélyeztetni. [Alomszékét használj](#) ⁸, aminek a «termeléséből» a kertben komposztot készít. A komposztkupacával a konyhai hulladékokat is értékesíti (amivel a közületileg elszállított szemét mennyiségét kb. 40%-al csökkenti). A száraz toaletten felhasznált almot kerti hulladékokból állítja elő. Így fekáliás, un. feketevizet a család nem termel. A háztartásban keletkezett szappanos un. szürkevizet a kerti növények öntözésére hasznosítja, amivel nemcsak a vízzel takarékoskodik, hanem a környezetet is igen hatásosan védi ⁹. Ennek a családnak nemcsak a vízszennyezése nulla, hanem a vízzel való gazdálkodás nyomán létrejött környezeti lábnyoma is hihetetlenül kicsi.

Az itt elemzett törvény pontosan az ilyen környezettudatos családok életét teszi nehezzé, és azokat sújtja anyagilag. Az itt említett családot a «kvóta» alapján kiszámított talajterhelési adó fizetésére fogják kötelezni. Amennyiben a ház kötelezően a csatornára is rá van kötve, bár abba egy liter vizet a család nem önt ¹⁰ az érdekelteket a csatornadíj fizetésére is kötelezik. Nem is beszélve arról, hogy amikor egy család vízfogyasztása az átlagnál alacsonyabb, a helyi vízszolgáltató vállalat önkényes zaklatásának teszi ki magát. Ha a család saját kútja vizét használja, a vízelosztó vállalat előbb-utóbb arra fogja kényszeríteni (ez sajnos a magyarországi gyakorlat), hogy csapvizet használjon. A legjobb (teljesen valószínűtlen) esetben csak a (felesleges) vízóráért kell majd fizetnie (mint Franciaország egyes vidékein). A törvény rendelkezései az európai szennyező-fizető alapelvet lábbal tiporják, ugyanis itt a környezettudatos családokat a mások szennyezésének a fizetésére kötelezik.

További értelmező rendelkezések

Az 2. § 20. pontja szerint:

«A víziközmű: olyan közcélú vízi létesítmény, amely

- a) valamely település vagy települések közműves ivóvízellátását, ezen belül a ivóvíztermelést, az ehhez kapcsolódó ivóvízbázis-védelmet, az ivóvízkezelést, -tárolást, -szállítást és -elosztást, és
- b) a közműves szennyvízelvezetés során (egyesített rendszer esetén a csapadékvíz-elvezetést is ideértve) a szennyvíz összegyűjtését, elvezetését, tisztítását, a tisztított szennyvíz hasznosítását, elhelyezését szolgálja»

Itt látható a magánvállalat által minden, a vízgazdálkodást érintő tevékenység teljes ellenőrzése, beleértve a csapadékvíz-elvezetést is ¹¹. Ezzel az élet egyik legfontosabb elemének az ellenőrzése került teljes egészében külföldi magánvállalatok kezébe.

⁸ Élőkapocs : <http://www.youtube.com/watch?v=JWlibBkaA-I> .

⁹ A háztartási szappanos vízben lévő nagyméretű elektromosan dipoláris molekulák a talajrészecskékre igen hatásosan tapadnak, ahol az ott kialakuló baktérium tenyészet azokat vízre és széndioxidra bontja le *maradéktalanul*. Az ilyen vízben legalább százszor kevesebb baktérium van, mint a fekáliás vízben a mi ebben a házban nem keletkezik. Szürkevízben gyakorlatilag nitrogén sincs, ami esetleg nitrát szennyezést okozhatna. Szürkevíz talajba juttatásakor semmilyen környezeti kár nem jön és nem is jöhet létre.

¹⁰ Ugyanis ha szürkevizét a csatornába öntené, az már a befogadó folyó szintjén (a közületi víztisztítás ellenére is) mérhető környezeti ártalmat okozna. A mosó- és mosogatószer felületi feszültség csökkentő vegyületei a víztisztító állomáson keresztül a folyóba kerülnek. Talajba szivárogtatva viszont teljesen leépülnek.

¹¹ Egy faluban a leghatásosabb és a valóban környezetkímélő szennyvízgazdálkodás csak a csatorna elhelyezése nélkül valósítható meg. Könnyen kimutatható az is, hogy az igazi környezetszennyezés és rombolás a csatorna elhelyezésével *veszi kezdetét*.

A víziközműekkel kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A 3. § (3) pont szerint: «A felhasználók tájékoztatására vonatkozó rendelkezések lakossági felhasználókkal szembeni megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott hatóság jogosult. Az eljáró hatóság eljárására az Fttv.-ben meghatározott szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az e törvény szerinti lakossági felhasználó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy».

Kérdés: volt-e a gyakorlatban egyetlen példa, amikor egy ügyvéd-hadsereggel rendelkező nagyvállalattal szemben egy magánszemély fogyasztónak szolgáltatott igazságot?

Sajnos a gyakorlatban amikor egy faluban a szolgáltató a vizet méltánytalanul igen drágán számlázza, ott az állam a számla kifizetésének egy jelentős részét magára vállalja. Minden úgy néz ki, mintha a legfontosabb az lenne, hogy a nemzetközi vállalat érdekei ne csorbuljanak, legyen az inkább az eladósított állam rovására.

Ötödik fejezet: A víziközmű-szolgáltató működési engedély

A víziközmű-szolgáltatói működési engedély

A 36. § (1) c) szerint «A Hivatal az engedély kiadását megtagadja, ha ... a kérelmező vonatkozásában az 1. melléklet szerinti képlet alapján kiszámított felhasználói egyenérték nem éri el a 150 ezret».

Ezzel a rendelkezéssel a kisméretű önkormányzati vízelosztó vállalatok működtetését teszik lehetetlenné. A kisméretű közművek csoportosítását műszaki- és biztonsági elgondolások alapján indokolják ami, falusi körzetekben, alapos elemzés alapján kimutathatóan kedvezőtlen ¹².

Hatodik fejezet: A vízközmű-szolgáltatói jogviszony

Az 52. § (3) pontja szerint: «Szennyvízelvezetés és -tisztítás esetében az elszámolás a szennyvíz elvezetési helyről a szennyvízelvezető vízi közműbe kerülő szennyvíz mért mennyiségén alapul. Mérés hiányában az elszámolásnál az (1) bekezdés szerint mért ivóvízmennyiség és a más víziközmű-rendszerből származó vízmennyiség összesített mennyiségét kell figyelembe venni, csökkentve a – jogszabály alapján kiadott engedély alapján – más víziközmű-rendszer részét képező szennyvízelvezető vízi közműbe elhelyezett szennyvízmennyiséggel.»

Itt a szennyező-fizető elv alkalmazását a fogyasztott víz mennyiségéhez kötik. Amennyiben valaki olyan környezetkímélő tevékenységet folytat, mint a háztartási esővízhasznosítás, az a vízközművel szemben egy jogsértést követ el: olyan vizet önt a csatornába, amelyet a vízszolgáltató vállalat

¹² Belgyumi tapasztalatok alapján, ahol ez az erőszakos, és a nagyvállalatok által szorgalmazott «tagosítás» 30 éve kezdődött és 20 éve be is fejezték, nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Jelenleg több önkormányzat próbálja kétségbeesetten visszaszerezni a nagyvállalatoknak átjárt közműveket. 1980 előtt kis belga falvakban a vízszolgáltatás az önkormányzatok szociális politikájának volt a szerves része. Egy, bekötésenként meghatározott érték alatti évi vízfogyasztás ingyenes volt. Aki többet fogyasztott annak a vizet, a fogyasztás mértékével növekvő díjszabással számlázták. Kisebb hálózatok esetén gyakran fordult elő, hogy a vizet egyáltalán nem klórozták, ami nemcsak a közegészségnek tett jót, hanem a víz eredeti ízét is megőrizte. A «tagosítás» után a vízszámlák, először az adminisztrációs költségek, később a víztisztítás miatt egyre jobban növekedtek. A szolgáltatott víz minősége is számos helyen romlott.

nem számlázott. Ebben a rendszerben minden, a vízfogyasztás csökkentését elősegítő (környezetkímélő) tevékenység a vízmű anyagi érdekeibe ütközik – még a víztakarékosság is!

Az 55. § (5) pontja szerint:

«Adott ingatlan tekintetében mentesül a tulajdonos

- a) a vízellátó rendszerre történő bekötési kötelezettség alól, ha hatályos vízjogi üzemeltetési engedéllyel üzemeltet saját célú vízellátó létesítményt,
- b) a szennyvízelvető rendszerre történő bekötési kötelezettség alól, ha hatályos vízjogi üzemeltetési engedéllyel üzemeltet egyedi szennyvízkezelő létesítményt, egyedi zárt szennyvíztárolót vagy saját célú szennyvíztisztító telepet.»

Az a) pont szerint egy saját kúttal és engedélyezett vízelosztó hálózattal rendelkező vállalat nem köteles csapvizet használni (de egy magánszemély mindig). A b) pont szerint egy magánszemély csak akkor mentesül a csatornadíj fizetésétől amennyiben saját, engedélyezett szennyvízkezelő rendszert üzemeltet. A bökkenő csak ott van, hogy csatornázott körzetben egyedi szennyvízkezelési rendszerre soha nem adnak engedélyt, még akkor sem, ha a felhasználó által már előzetesen elhelyezett rendszer bizonyítottan jobban védi a környezetet, mint a közületi szennyvíztisztítás. A csatorna elhelyezésekor a tulajdonost rendszerének a használaton kívüli helyezésére kötelezik.

Ez a rendelkezés nemcsak a 2. sz. európai alapelvvel (mindig a legjobb technológia alkalmazásával) ellentétes, hanem az egyén alkotmányos jogaiba is belegázol.

Alkalmazások a gyakorlatban

Belgiumban több, száraz toalettet használó család, szürkevizének a kezelésére a KEGYEDI rendszert¹³ alkalmazza, amivel szennyvizét gyakorlatilag iható minőségűre tisztítja. A csatornahálózat elhelyezése után ezeket a családokat rendszerük használaton kívül helyezésére kötelezték. Amikor az érdekelt családok, pontosan a 2.sz. európai alapelvre hivatkozva európai jogorvoslással fenyegettek, az illetékes hivatal alkut ajánlott nekik: a rendszer működtetésének az «eltűrését» amennyiben a csatornadíj kifizetésre kerül. Ezzel a környezettudatos belga családokat mások szennyezésének a fizetésére kötelezték. Így alkalmazzák Belgiumban a szennyező-fizető elvet. Az itt elemzett törvény is pontosan ilyen esetekre fog vezetni.

«A rendelkezésre álló legjobb technológia alkalmazásának a kötelezettsége» (a 2. sz. európai alapelv) szellemében úgy kellene a törvényt módosítani, hogy amennyiben a használó által elhelyezett szennyvízkezelő berendezés a környezetet bizonyítottan hatásosabban védi, mint a közületi szennyvíztisztítás, a csatornára való nem rákötés engedélyezhető legyen. Hasonlóan, amikor valaki ilyen rendszert elhelyez, a csatornáról való lekapcsolódást is sikerrel kellene, hogy kérvényezhesse. Ezeket a személyeket sem csatornadíj, sem talajterhelési díj fizetésére nem lenne szabad kötelezni.

Ennek a szemléltetésére vizsgáljuk megint meg egy környezettudatos falusi, vagy külvárosi kertes család esetét. Az alomszék használatával a háztartás csak szappanos szürkevizet termel. Ezt, a nitrogént nem tartalmazó, szennyvizet tárolásra néhány m²-es, fóliával bélelt kerti medencébe vezetik, ahol a víz a napfény és a levegő hatására lassan letisztul. A harmadik medencében lévő víz, kertöntözésre, minden környezeti kár nélkül felhasználható. Milyen egyetemes erkölcsi alapon kötelezhető ez a család szennyvizének a csatornába eresztésére, amikor ismert tény az, hogy a

¹³ Élőkapocs : <http://www.youtube.com/user/MrEautarcie#p/a/u/2/zTgGzY3aYFg> .

szűrkevízben lévő felületi feszültség csökkentő anyagok a víztisztító állomáson keresztül a folyóba kerülnek, ahol ott nagy károkat okoznak? Viszont ezek az anyagok a talajban maradéktalanul lebomlanak.

A valóban fenntartható falusi szennyvízkezelés

A törvény fent javasolt módosítása az egyének, az önkormányzatok, de az állam szintjén is hatalmas költségmegtakarításhoz vezetnének, sokkal hatásosabb környezetvédelem mellett.

Kis falvakban, ahol még nincs szennyvízcsatorna, az önkormányzat áttérhet a [VÍZGAZDA rendszerre](#)¹⁴.

A faluban minden család két megoldás közül választhat:

- Alomszékot használ és szűrkevizét kerti zárt medencében deríti, ill. kertöntözésre használja, vagy megfelelő szikkasztóba eresztí.
- Ragaszkodik a vízöblítéses vécé használatához és fekete-, fekáliás vizét egy szippantható tárolóba gyűjti be. Szűrkevizét szintén a kertjében hasznosítja, vagy kezeli.

Ekkor az önkormányzat víztisztító állomás helyett egy sokkal olcsóbb közületi alom-átítató telepet létesít, ahol a szippantott feketevizet cellulózban gazdag papír- és növényi hulladékok átítatására használják. Az átítatott alomból igen értékes mezőgazdasági komposztot készítenek. Ilyen alom-átítató telepek [Franciaországban már évek óta sikeresen működnek](#)¹⁵.

Magyarországi kísérletek alapján az ilyen komposztkészítés közben igen nagy mennyiségű hőenergia szabadul fel, amit házak és fóliasátorok fűtésére is lehet használni. Ha nem adóztatják meg a «komposztkazán» energia termelését, ez a technológia egy igen értékes hungaricumává válhat. A komposztkazán képezheti a megdrágított geotermikus energia helyett a fóliasátorok fűtésére alkalmazható cseremegoldását. Ezzel a szennyvizek VÍZGAZDA rendszer szerinti kezelése mentené meg a fóliában termelő családok tízezreit, miközben a szennyvízkezelés az államnak, az önkormányzatoknak és a családoknak sem kerülne gyakorlatilag semmibe, sőt a komposztkazánokból nyert komposzt értékesítésével még pénzhasznot is termelne.

Nem is beszélünk a folyók vizének a javulásáról, ahová az érdekel falvaktól többé – még mindig igen ártalmas – tisztított víz nem kerül. Nagyon fontos elem: A komposztkészítés közben a feketevízben lévő gyógyszer maradékok teljesen lebomlanak. Jelenleg ezek a maradékok a víztisztító állomásokon keresztül a folyókban nagy károkat okoznak.

Olyan falvakban, ahol már van szennyvízcsatorna, lehetővé kellene tenni a csatornáról való lekapcsolódást, természetesen szigorú, és ellenőrizhető feltételekkel¹⁶. Itt is minden család előtt két lehetőség van:

- A család elfogadja az alomszék használatát és szűrkevizét a fentiek szerint kezeli.
- A család ragaszkodik a vízöblítéses vécéhez és egy szippantható feketevíz tárolót helyez el. Szűrkevizét a szintén a fentiek szerint kezeli¹⁷.

¹⁴ Élőkapocs : <http://www.youtube.com/watch?v=RNvLe7ULoMI> .

¹⁵ Élőkapocs : <http://www.trecofim.com/> .

¹⁶ Semmi sem könnyebb, mint egy házban a vécé jelenlétét ellenőrizni, ami szippantható feketevíz tároló hiányában komoly, és büntetendő szabálysértésnek bizonyul.

Az önkormányzat itt is alom-átítató telepet létesít, ahol a szippantott feketevizet hasznosítják. A nyert komposzt, illetve komposztkazán értékesítésével a szippantás ingyenessé válhat.

Fenntartható vízellátás falvakban

Mindenek előtt meg kell szüntetni a közületi vízelosztó hálózatra való rákötés alkotmányellenes kötelezettségét. A hosszútávon is fenntartható zavartalan vízellátás érdekében meg kell szüntetni az önkormányzatok ivóvíz szolgáltatási¹⁸ kötelezettségét is.

Tehát falvakban engedélyezni kellene, nagyon olcsó, un. «ártalmatlan» vagy legalisan «mezőgazdasági használatra» szánt nem ivóvíz hálózati elosztását is. Ilyen minőségű víz fogyasztása tévedésből, kis mennyiségben, az egészségre nem lehet ártalmas¹⁹, viszont iváson és az ételek elkészítésén kívül minden háztartási használatra alkalmas. Tulajdonképpen itt a VÍZGAZDA első számú főtételét²⁰ alkalmazzuk, ami szerint «a víz minőségét mindig a felhasználás igényeihez kell igazítani». Víztartalékaink jelenlegi leromlott állapota mellett, teljesen irracionális minden háztartási használatra szabványos ivóvizet szolgáltatni.

Az «ártalmatlan» minőségű csap-, kút- vagy esővízből is igen olcsón lehet rendkívül jó minőségű ivóvizet, házi (igen olcsó kb. 22.000 Ft + Áfa) fordított ozmózis készülékkel előállítani.

Magyarországon mindenütt van elegendő víz, legfeljebb tartalékaink minősége nem kielégítő. Viszont nitrátot vagy/és arzént tartalmazó víz iváson és főzésen kívül minden háztartási felhasználásra alkalmas. Azt a néhány liter ivóvizet, amire naponta egy családnak szüksége van egy fordított ozmózis készülék olcsón előállíthatja.

Tehát a falvak régi- és önkormányzati kézben lévő vízelosztó (sokszor elavult, de igen olcsó vizet szolgáltató) hálózatait teljesen felesleges pénzéhes nemzetközi nagyvállalatok kezére átjuttatni²¹, azzal az ürüggyel, hogy ezek a vállalatok a vízből a nitrátokat és az arzént képesek kivonni (csak legyen aki megfizesse). Erre a családok is képesek, sokkal olcsóbban és hatásosabban²². A közegészség védelmének az érdekében tehát kerülni kellene a vegyileg fertőtlenített víz széleskörű használatát, vagy legalábbis azt önkéntes alapokra helyezni.

¹⁷ Az is könnyedén kimutatható, hogy fekália és vizeletmentes szűrkevíz igen olcsó szikkasztóba eresztésekor sem jön és nem is jöhet létre semmilyen környezeti ártalom. A szikkasztók csak akkor szennyezhetik a környezetet, ha azokba sok nitrogént és baktériumot tartalmazó fekete-, fekáliás víz kerül.

¹⁸ Ezt a kötelezettséget «higiénikus» elgondolások alapján erőszakolják ma az önkormányzatokra. A decentralizált cseremegoldások pontosan a közegészséget védik hatásosabban, és sokkal olcsóbban.

¹⁹ A valóságban egyre kevesebben isznak csapvizet. Tehát ez a rendelkezés a családok szintjén a gyakorlatban semmi változást nem okozna.

²⁰ Élőkapocs : <http://www.eautarcie.org/hu/02c.html#b> .

²¹ Hasonló a helyzet amikor, bár arzént tartalmazó, de vízben gazdag csongrádi fogyasztókra méregdrága, Romániából vezetékellettel importált arzénmentes vizet erőszakolnak rá. Ez nem más mint a közpénzek lapáttal ablakon való kidobása.

²² Egy közületileg elosztott víz minősége, még a legkorszerűbb (és legdrágább) műszaki megoldások alkalmazásával sem közelítheti meg a családi fordított ozmózis készülékkel szűrt víz minőségét. Nem is szólva a vegyileg fertőtlenített víz (igaz a legtöbb orvos által vitatott) romboló hatását a közegészségre. A vegyi fertőtlenítés (oxidálás) olyan baktériumos betegségek kockázatát csökkenti, amelyeket a mai orvostudomány könnyedén kezel. Ezzel szemben az oxidálás folyamán a víz élettani tulajdonságai megváltoznak. Az alacsony elektronaktivitású fertőtlenített víz²³ a vírusok robbanásszerű szaporodásának az eszményi feltételeit teremti meg. Az ilyen víz, még külsőleges használata is, hosszútávon az egészséget lassan leépíti. A fordított ozmózissal szűrt csap- és kútvíz még tartalmaz elegendő ásványi sót (élőkapocs : <http://www.eautarcie.org/hu/03d1.html>) , ami az un. «éltető víz» (bio-kompatibilis víz) minőségének megfelel.

Minden személy alkotmányos joga olyan vizet fogyasztani aminek a minőségét saját maga választja meg. Tehát alkotmányellenes mindenkire egy bizonyos, és vitatott, orvosi szemlélet alapján előállított [\(vegyleg oxidált\) víz](#)²³ fogyasztását ráerőszakolni alkotmányellenes.

Szeged, 2012 május 28.

Országgh József

²³ Élőkapocs : <http://www.eautarcie.org/hu/03e.html>